KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Przewodniczący
Andrzej Jakubiak

Warszawa, dnia 14 grudnia 2015 r.

DRK/WK/485/1311/2015/MT

Szanowna Pani
Szanowny Pan

Prezes Zarządu
Domu Maklerskiego

Dyrektor

Biura Maklerskiego

Jednostki organizacyjnej banku prowadzącej działalność maklerską

Oddziału
Zagranicznej Firmy Inwestycyjnej

według rozdzielnika

Mając na uwadze cele nadzoru nad rynkiem finansowym, określone w art. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz.U. z 2015 r. poz. 614 z późn. zm. dalej: ustawa), takie jak zapewnienie prawidłowego funkcjonowania rynku, w tym jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, zaufania do rynku, a także zapewnienie ochrony interesów jego uczestników oraz określone w art. 4 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy zadania Komisji Nadzoru Finansowego, polegające między innymi na podejmowaniu działań służących prawidłowemu funkcjonowaniu rynku finansowego oraz działań edukacyjnych i informacyjnych, pragnę zwrócić Państwa uwagę na rolę, jaką w procesie świadczenia usług maklerskich przez firmy inwestycyjne pełnią stanowiska Urzędu Komisji.

Celem stanowisk Urzędu jest zapewnienie prawidłowego działania podmiotów nadzorowanych, w szczególności w zakresie ochrony interesów klientów. Stanowiska zawierają wyjaśnienia i uwagi dotyczące dostrzeżonych praktyk firm inwestycyjnych oraz wykładnię obowiązujących przepisów prawa.

Wyróżnić można kilka funkcji spełnianych przez stanowiska.

Po pierwsze, przygotowane przez Urząd stanowiska pozwalają na lepsze zrozumienie otoczenia regulacyjnego, co w konsekwencji ułatwia przygotowanie i wprowadzenie zmian w istniejących praktykach w zakresie świadczenia usług maklerskich, w szczególności w zakresie ochrony najlepiej pojętego interesu klientów firm inwestycyjnych. Powyższa

Pl. Powstańców Warszawy 1, skr. poczt. nr 419, 00-950 Warszawa 1, tel. +48 22 262 41 11, faks +48 22 262 51 95, www.knf.gov.pl

uwaga zachowuje swoją aktualność w obrębie zmian legislacyjnych wynikających z implementacji przepisów prawa europejskiego. Za przykład stanowiska realizującego wyżej wskazany cel można wskazać stanowisko w sprawie warunków przyjmowania i przekazywania przez firmy inwestycyjne świadczeń pieniężnych i niepieniężnych (tzw. zachęty) z dnia 05 sierpnia 2011 r., sygn. DFL/023/182/1/I/69/11/MK.

Kolejnym celem stanowisk UKNF jest wskazanie podmiotom nadzorowanym właściwego sposobu wypełniania obowiązków nałożonych przez przepisy prawa. Stanowiska przyczyniają się zatem do upowszechniania jednolitego sposobu rozumienia oraz wykonywania obowiązków administracyjnych, co sprzyja realizacji jednego z celów funkcjonowania KNF – bezpieczeństwa rynku. Praktyka przygotowywania stanowisk sprzyja również zachowaniu zasad równej konkurencji pomiędzy podmiotami nadzorowanymi. Ogranicza ona bowiem możliwość osiągania przez firmy inwestycyjne nieuprawnionych korzyści z tytułu nieprzestrzegania przepisów prawa. Przykładem stanowiska realizującego powyższe funkcje jest stanowisko dotyczące postępowania firm inwestycyjnych na rynku Forex z dnia 17 lipca 2013 r. sygn. DRK/WRM/485/55/1/55/2013/PT, gdzie zwrócono uwagę między innymi na standard przekazywania informacji klientowi czy ocenę odpowiedniości usług maklerskich i instrumentów finansowych.

Ponadto, stanowiska Urzędu wskazują konieczne kierunki zmian w modelach działania firm inwestycyjnych. Na powyższą kwestię zwrócono uwagę w stanowisku UKNF w sprawie świadczenia przez firmy inwestycyjne usługi doradztwa inwestycyjnego z dnia 27 marca 2012 r. sygn. DRK/023/27/5/V/14/2012/PT. W dokumencie omówiono przesłanki pozwalające uznać, że usługa świadczona przez firmę inwestycyjną ma charakter usługi doradztwa inwestycyjnego, jak i przedstawiono liczne przykłady sytuacji, podczas których firma inwestycyjna świadczy usługę, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 94 z późn. zm.) z naruszeniem obowiązujących reguł.

W stanowiskach Urząd wskazuje również na potencjalne czynniki ryzyka dotyczące działalności prowadzonej przez firmy inwestycyjne. Realizując funkcję ochronną prawa, Urząd przeciwdziała materializacji ryzyk.

Powyżej przedstawiona charakterystyka stanowisk wskazuje, iż przyczyniają się one do lepszego rozumienia regulacji prawnych, zarówno już obowiązujących, jak i nowopowstałych, przez podmioty nadzorowane. Podkreślenia wymaga, że regulacje te powinny być uwzględniane w codziennym funkcjonowaniu firm inwestycyjnych. Stanowiska UKNF pozwalają również podmiotom nadzorowanym na zapoznanie się z praktyką stosowania prawa przez Urząd oraz oczekiwaniami UKNF co do prowadzenia przez firmy inwestycyjne działalności zgodnie z prawem. Na marginesie należy zauważyć, iż postępowanie zgodnie ze stanowiskami przekazanymi przez Urząd minimalizuje ryzyko narażenia się podmiotu nadzorowanego na zarzut naruszenia prawa, a w konsekwencji na zastosowanie przez organ odpowiednich środków nadzoru. W pełni uzasadniony wydaje się również pogląd, iż znajomość stanowisk UKNF pozytywnie wpływa na przestrzeganie przez podmioty nadzorowane obowiązków administracyjnych.

Równocześnie Urząd informuje, iż przygotowanie niniejszego pisma poprzedzone zostało zaobserwowaną przez UKNF praktyką nieuwzględniania stanowisk organu nadzoru w działalności firm inwestycyjnych. Urząd w trakcie procesu BION domów maklerskich oraz przeprowadzanych kontroli zidentyfikował niepokojące zjawisko zamierzonego odstępowania przez firmy inwestycyjne od analizy wpływu stanowisk Urzędu na prowadzoną działalność oraz braku działań dostosowawczych do przepisów prawa będących przedmiotem stanowisk UKNF. Brak aktywności Inspektora Nadzoru, Zarządu lub Rady Nadzorczej w tym zakresie

może świadczyć o obniżonej kulturze compliance w przedsiębiorstwie, zaś naruszenie przepisów analizowanych w stanowiskach UKNF może być podstawą wszczęcia odpowiedniego postępowania nadzorczego.

Jednocześnie, przypominam, że od roku 2011 zostały wydane w szczególności następujące stanowiska Urzędu związane z wykonywaniem działalności przez firmy inwestycyjne:

1. Warunki przyjmowania i przekazywania przez firmy inwestycyjne świadczeń pieniężnych i niepieniężnych (tzw. zachęty), (z dnia 05 sierpnia 2011 r., sygn. DFL/023/182/1/I/69/11/MK).
2. Stanowisko UKNF w sprawie świadczenia przez firmy inwestycyjne usług doradztwa inwestycyjnego, (z dnia 27 marca 2012 r. sygn. DRK/023/27/5/V/14/2012/PT).
3. Stanowisko UKNF w sprawie postępowania firm inwestycyjnych na rynku Forex, (z dnia 17 lipca 2013 r. sygn. DRK/WRM/485/55/1/55/2013/PT).
4. Uzupełniające stanowisko UKNF w sprawie świadczenia przez firmy inwestycyjne usługi doradztwa inwestycyjnego, (z dnia 3 września 2013 r. sygn. DRK/WRM/485/7/7/69/2013/MK/PT).
5. Stanowisko UKNF w zakresie funkcjonowania w ramach firm inwestycyjnych systemu nadzoru zgodności działalności z prawem (compliance), (z dnia 27 maja 2014 r. sygn. DRK/WRM/485/60/1/2014/MK).
6. Stanowisko UKNF w sprawie przechowywania środków pieniężnych klientów przez firmy inwestycyjne, (z dnia 23 kwietnia 2015 r. sygn. DRK/WRM/485/32/1/MK/25/2015).
7. Stanowisko UKNF dotyczące wymaganego poziomu depozytu zabezpieczającego dla instrumentu finansowego, (z dnia 21 lipca 2015 r. sygn. DRK/WRM/485/33/4/2015/46/PT).

Z poważaniem,

PRZEWODNICZĄCY
KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Andrzej Jakubiak